

Αστικές Υφάνσεις
_Ανάπλαση στους Αγίους Αναργύρους

Καπιωτά Αγγελική
Νάσση Μαρία-Ιωάννα

Οκτώβρης 2019

Διπλωματική Εργασία
Οκτώβρης 2019

Αστικές Υφάνσεις
_Ανάπλαση στους Αγίους Αναργύρους

Spatial Weaving
_Urban Regeneration at Aghioi Anargyroi

Σπουδάστριες:

Καπιωτά Αγγελική
Νάσση Μαρία-Ιωάννα

Επιβλέποντες:

Παρμενίδης Γιώργος
Μάρη Ιφιγένεια

Σύμβουλοι:

Χανιώτου Ελενη
Μιλτιάδου Ανδρονίκη

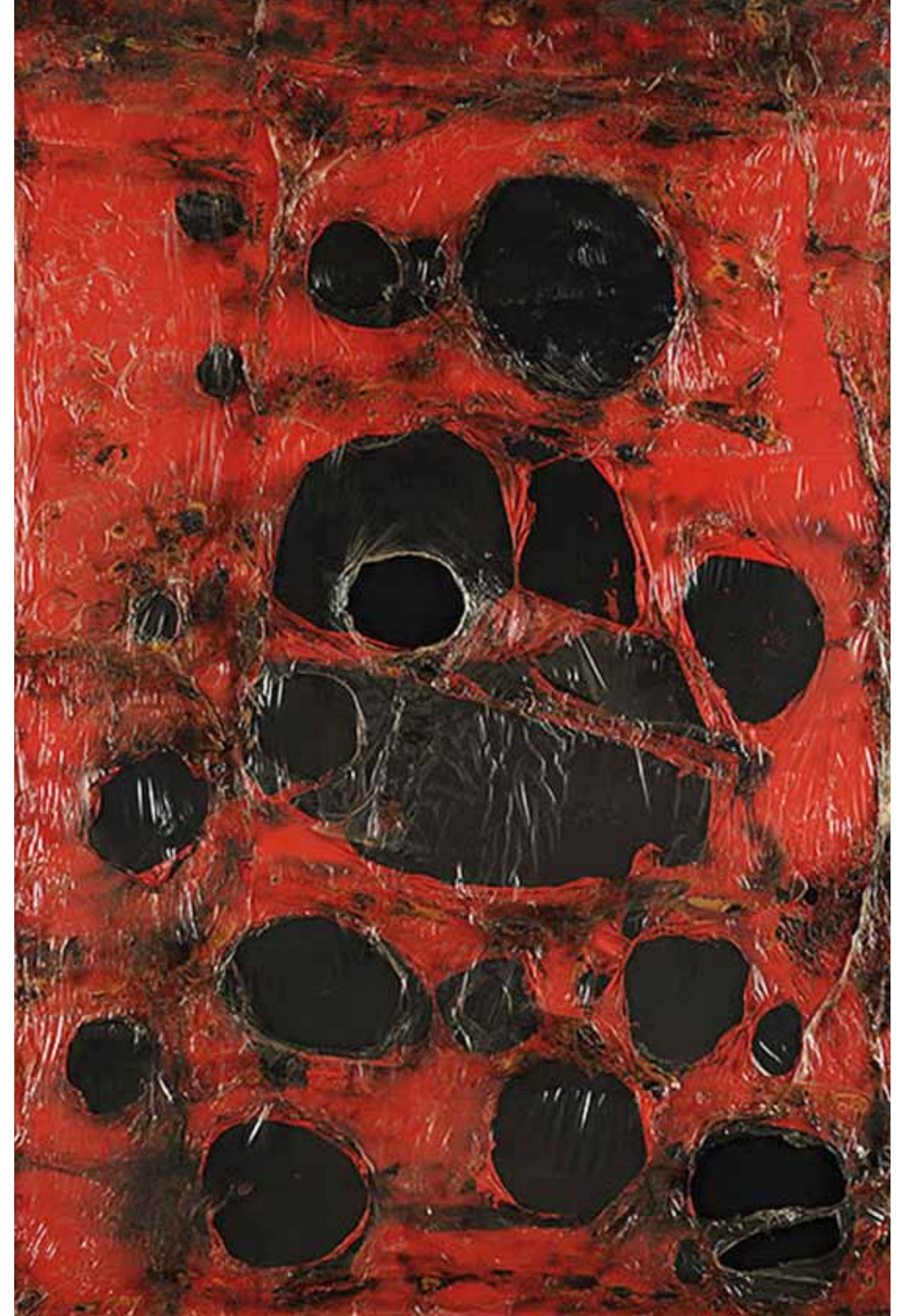
000 εισαγωγή

Το ζήτημα που εξετάζουμε στη διπλωματική μας είναι οι υφάνσεις ως μέσο ανάγνωσης, ανάλυσης και σχεδιασμού του αστικού χώρου.

Έναυσμα για τον προβληματισμό μας στάθηκε η διάλεξη μας με θέμα "Άγιοι Ανάργυροι - Λαύριο, μία γραμμική αφήγηση" που διεξάγη στο πλαίσιο του ομώνυμου μαθήματος του 9ου εξαμήνου. Με την μελέτη της γραμμής Αγίων Αναργύρων - Λαυρίου εστιάσαμε στο πώς η ύπαρξη και κυρίως η απουσία μιας σύνδεσης επηρεάζει τον χώρο.

Τα κενά και ασύνδετα στοιχεία λειτουργούν μη συνεκτικά δημιουργώντας ασυνέχειες στη πόλη. Έτσι προκύπτει το ζητούμενο της επαναφοράς τους σε άμεση σχέση με το περιβάλλον τους, την αγκύρωση τους στην πόλη μέσω της επανύφανσης τους στον ιστό.

Πεδίο του δικού μας πειραματισμού αποτελεί ο ανενεργός χώρος του σταθμού του ΟΣΕ στους Αγίους Αναργύρους. Πρόκειται για έναν χώρο που ενώ κάποτε ήταν κύρια χρήση για την περιοχή, με την κατάργηση της σιδηροδρομικής γραμμής έγινε ανενεργός και κενός νοήματος για την πόλη. Είναι ένα κενό που δημιουργήθηκε με ορισμένα όρια και πλέον δεν απευθύνεται πουθενά. Στην προσπάθειά μας να επαναφέρουμε αυτόν τον χώρο στην πόλη συνειδητοποιήσαμε ότι πρέπει να κάνουμε ένα βήμα πίσω και να επαναπροσδιορίσουμε την περιοχή μελέτης μας ως την ευρύτερη περιοχή των Αγίων Αναργύρων μιας και μία τέτοια σχεδιαστική απόπειρα δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί με όρια "οικοπέδου" αλλά ως κομμάτι ενός ιστού, μιας δηλαδή ύφανσης.

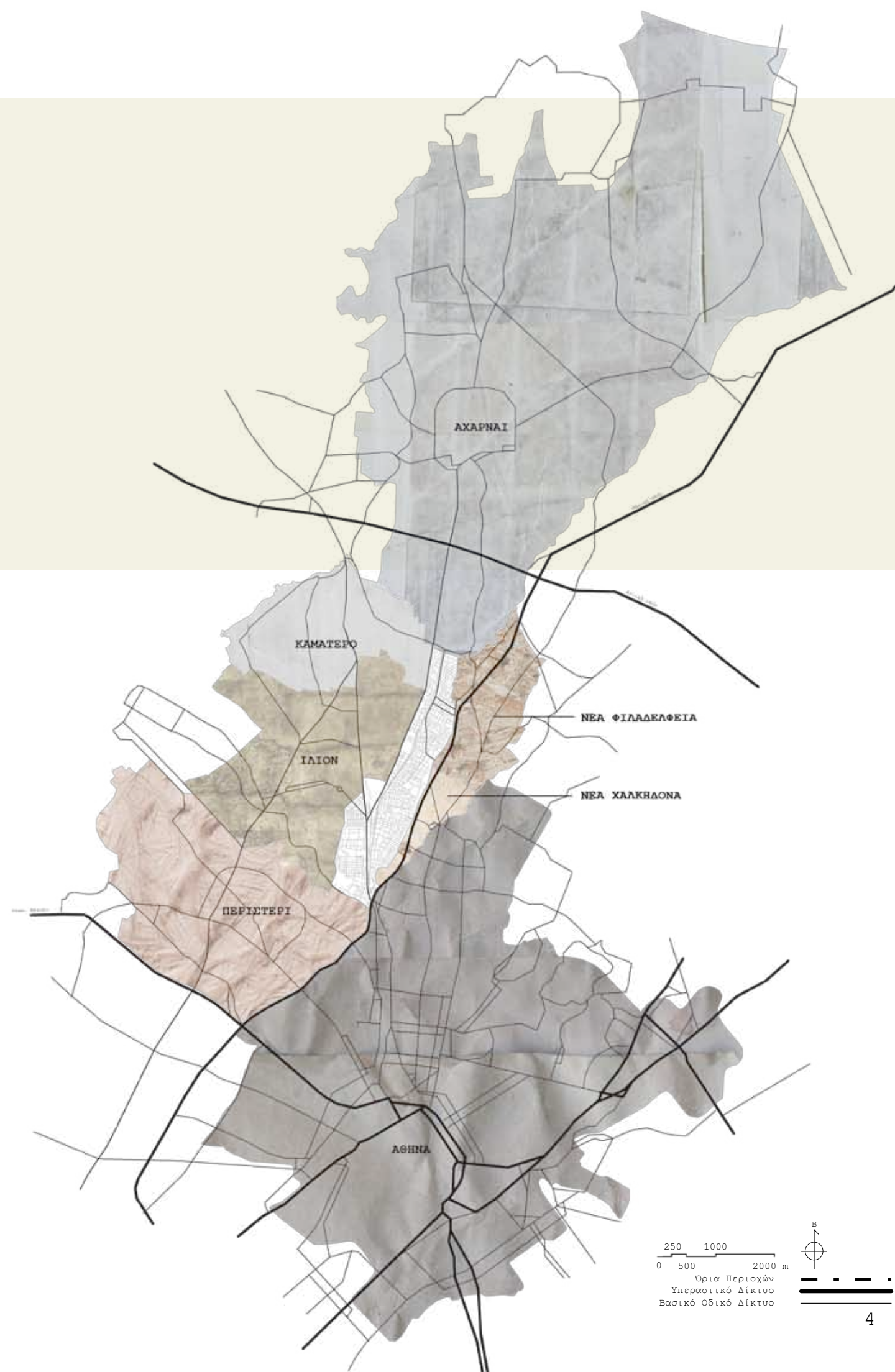

001

Οι Άγιοι Ανάργυροι αποτελούν όριο για πολλούς δήμους αποτελώντας την συρραφή των Δυτικών προαστίων. Με το επίμηκες σχήμα που έχουν ενώνουν και χωρίζουν ταυτόχρονα περιοχές με πολύ διαφορετικούς χαρακτήρες.

Η περιοχή συμπληρώνει αυτό το παζλ αφού προέκυψε από την εξάπλωση των γύρω οικισμών ενώ το ιδιαίτερο σχήμα της το οφείλει στα ισχυρά όρια που τη καθορίζουν όπως το πάρκο Τρίτση και η Εθνική οδός.

Διαρρέεται επίσης από σημαντικούς οδικούς άξονες που συνδέουν την δυτική Αττική με την Αθήνα κάνοντάς την πόλη - πέρασμα.

Από τα βασικά χαρακτηριστικά της περιοχής είναι τα ασυτηρά σύνορά της με την Εθνική Οδό και την Λεωφόρο Δημοκρατίας, η παράλληλη ανάπτυξη με το πάρκο Τρίτση που καταλήγει στο κέντρο της και οι οικιστικοί πυρήνες που εγγράφονται στο εσωτερικό της.

Το κέντρο της περιοχής ορίζεται από την πλατεία, το δημαρχείο και την ομώνυμη εκκλησία. Επίσης, η οδός Αγίων Αναργύρων, η οδός Ιλίου, η Λ. Δημοκρατίας, και η Λ. Φυλής διέρχονται από το κέντρο και αναπτύσσονται ακτινωτά αποτελώντας το κύριο εμπορικό δίκτυο. Το δίκτυο αυτό φορτίζεται και με υπερτοπικές κινήσεις καθώς συνδέεται με μεγάλες αρτηρίες. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η πλατεία να αναλαμβάνει μεγάλο μέρος αυτού του φόρτου, χωρίς φανάρια και διαβάσεις, και με οικειοποίηση των ελεύθερων χώρων γύρω της για πάρκινγκ.

Συνεπώς δεν λειτουργεί σαν πλατεία αλλά σαν κυκλοφοριακός κόμβος.

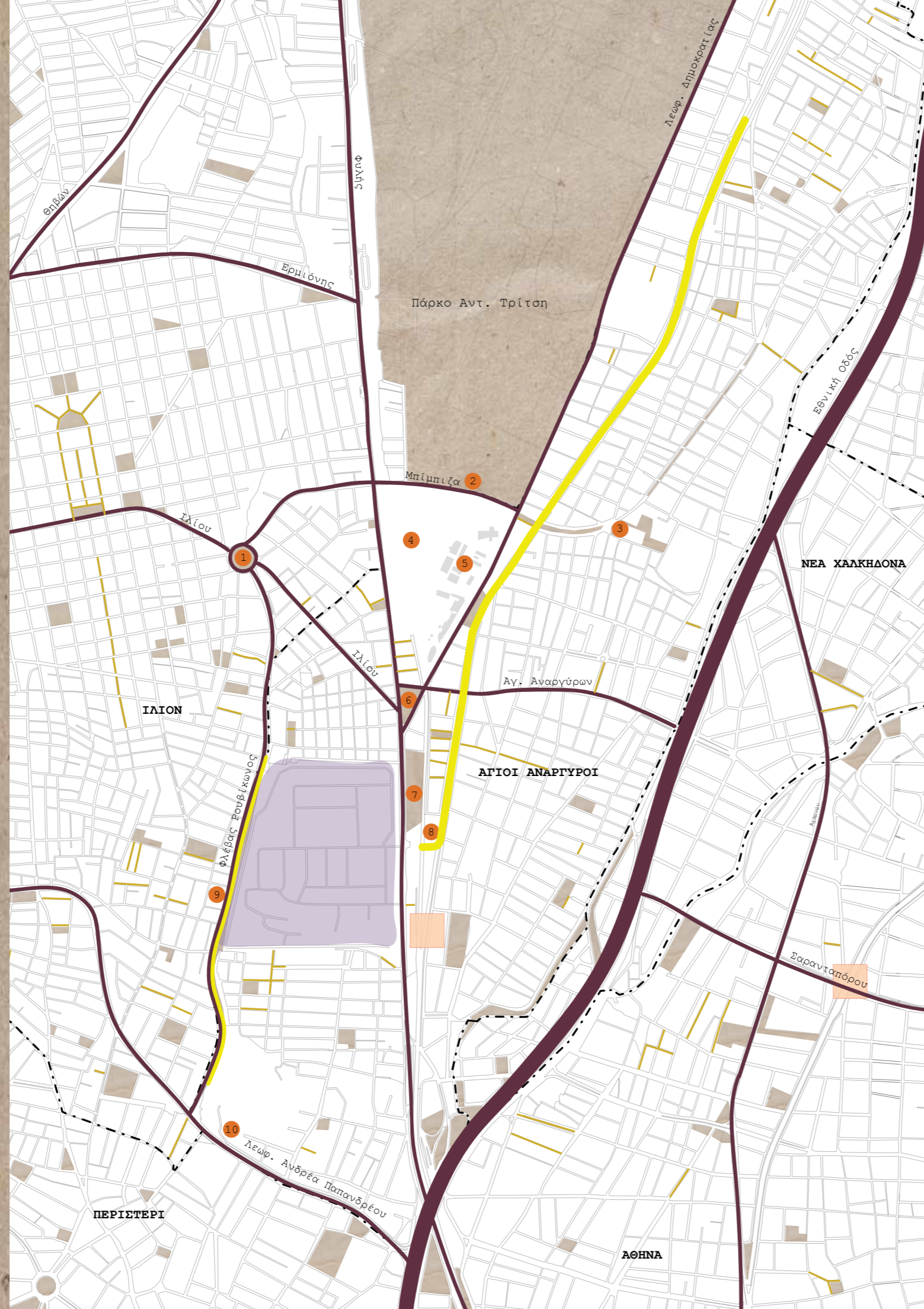
Ο χώρος της πλατείας αν και είναι ένας δημόσιος χώρος σχεδιασμένος ώστε να λειτουργεί ως συλλέκτης, υπό αυτές τις συνθήκες λειτουργεί σαν "νησίδα".

Εντοπίσαμε αρκετές τέτοιες "νησίδες" στην ευρύτερη περιοχή. Οι χώροι αυτοί είναι πλατείες και χώροι πρασίνου που είναι διασκεδασμένοι χωρίς να εντάσσονται σε κάποιο δίκτυο ή να διαφαίνεται κάποια συνδετήρια λογική.

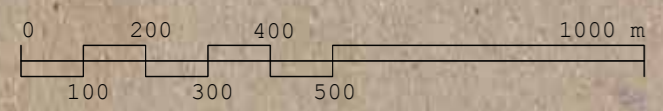
Παραδείγματος χάριν ο Πευκώνας μεταξύ προαστιακού και πλατείας Αγ. Αναργύρων είναι μια πράσινη διαδρομή που θα μπορούσε να συνδέει τα δύο αλλά δυστυχώς αυτή διακόπτεται άδοξα αναγκάζοντας τον πεζό να βγει στην Λ. Δημοκρατίας.

Άλλη μια τέτοια ασύνδετη διαδρομή είναι αυτή της ανάπλασης επί της οδού Φλέβας Ρουβίκωνος που έγινε για την υπογειοποίηση του ρέματος Εσχατίας. Σε αυτή περιλαμβάνονται φυτεύσεις, ποδηλατική διαδρομή και καθιστικά, όλα σε ένα υψηλότερο επίπεδο από αυτό του δρόμου με λίγα σημεία σύνδεσης ενώ η αφετηρία και το τέρμα δεν συμπίπτουν με κάποιο σημείο ενδιαφέροντος ή κεντρικότητα.

- 1 Κεντρικός Κυκλοφοριακός Κόμβος Δήμου Ιλίου
- 2 Νότια είσοδος Πάρκου Αντ. Τρίτση
- 3 Δημοτικό Γυμναστήριο και Κλειστό Κολυμβητήριο Αγ. Αναργύρων
- 4 Εκταση Ο.Σ.Ε
- 5 Εγκαταστάσεις Δημαρχείου Αγ. Αναργύρων
- 6 Κεντρική Πλατεία Αγ. Αναργύρων
- 7 Πευκώνας
- 8 Υπαίθριο γυμναστήριο
- 9 Ποδηλατική & Περιπατητική διαδρομή
- 10 Σχολικές Εγκαταστάσεις

Σύννορα Δήμων
 Βασικοί οδικοί άξονες
 Δημόσιο Πράσινο και Πλατείες
 Ποδηλατόδρομοι
 Πεζόδρομοι
 Σταθμοί Μέσων Μεταφοράς Σταθερής Τροχιάς
 Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις

ανάγνωση περιοχής 002

Προσπάθεια διαμόρφωσης έχει γίνει και κατά μήκος της Γ. Παπανδρέου μεταξύ της Λ. Δημοκρατίας και του Αθλητικού Κέντρου. Στην νησίδα εκτός από πράσινο έχουν προστεθεί υπαίθρια παιχνίδια και καθιστικά. Αποτελεί ωστόσο μετέωρη προσπάθεια καθώς λείπει η επεξεργασία σύνδεσης και από τη μια πλευρά με το Αθλητικό Κέντρο και από την άλλη με την είσοδο του Πάρκου Τρίτση επί της Μπίμπιζα, που βρίσκεται σε συνέχεια με την νησίδα αυτή.

Η οδός Μπίμπιζα είναι μια οδός που τυγχάνει έλλειψης σχεδιασμού αφού είναι αναξιοποίητες οι δυνατότητές της.

Αποτελεί παράκαμψη του κέντρου των Αγίων Αναργύρων, συνδέοντας την Λ. Δημοκρατίας με την Λ. Φυλής και το Τλιον και επί αυτής βρίσκονται η νότια είσοδος του Πάρκου Τρίτση, και διαμπερές οικόπεδο ιδιοκτησίας ΟΣΕ που καταλήγει στην πλατεία. Ωστόσο ο δρόμος δεν προσελκύει πεζούς καθώς στο νότιο μέτωπο οι περιφραγμένοι χώροι για τα οχήματα του δήμου και η εικόνα εγκατάλειψης του χώρου του ΟΣΕ, ο οποίος είναι γεμάτος σκουπίδια, τροχιακό υλικό, παλιά βαγόνια όπου γίνεται και χρήση ουσιών ενώ γίνεται και οικειοποίησή του σαν πάρκινγκ για την πλατεία, λειτουργεί αποτρεπτικά και υποβαθμίζει θα λέγαμε την περιοχή.

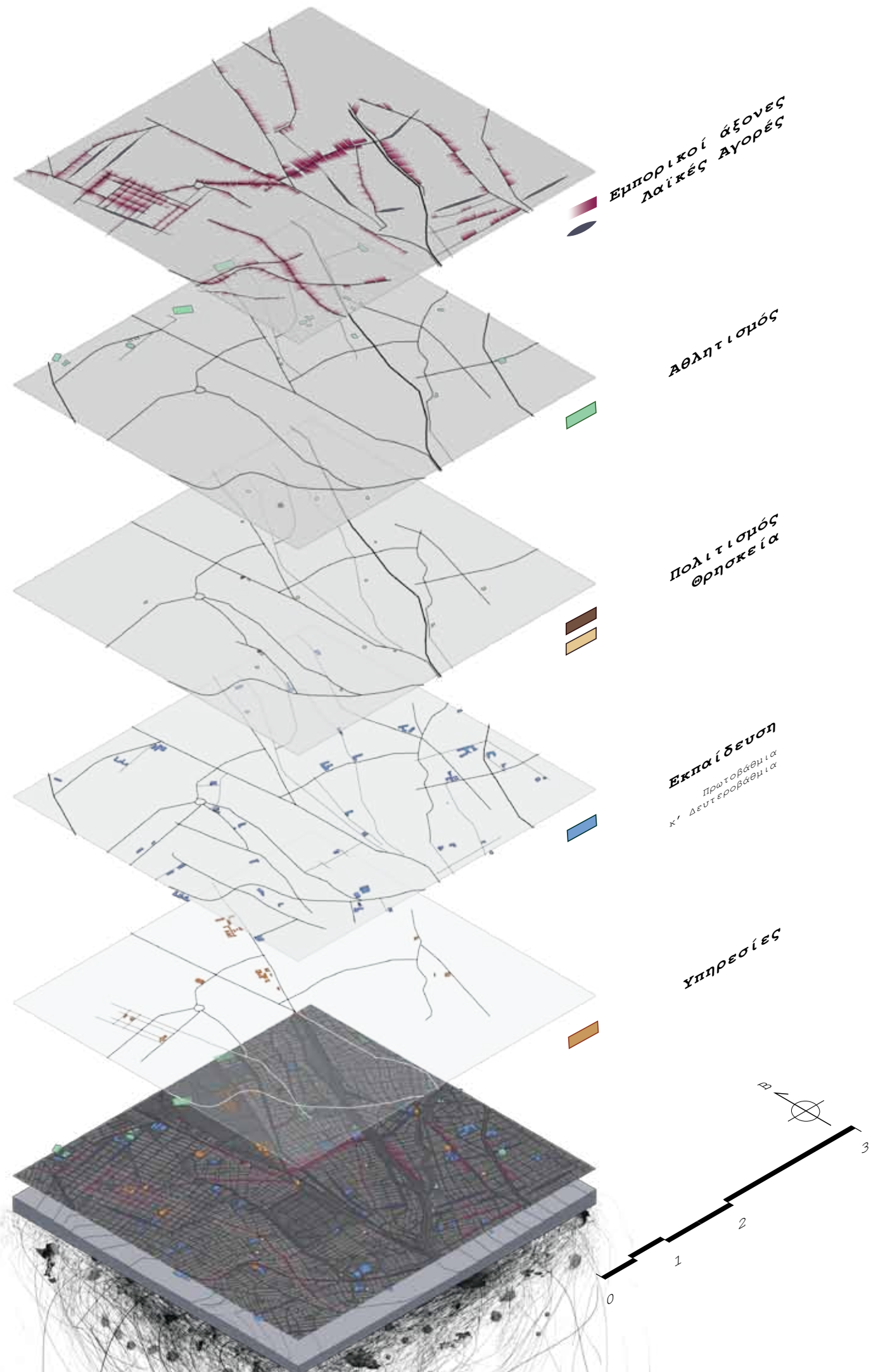
Η νότια είσοδος του Πάρκου Τρίτση τυγχάνει της μικρότερης επισκεψιμότητας όπως και το πάρκινγκ που τη συνοδεύει, παρά την μεγάλη ανάγκη στάθμευσης που υπάρχει λίγο πιο κάτω αφού η διαδρομή προς την πλατεία μέσα από τον χώρο του ΟΣΕ είναι αποφευκταία. Οι ανενεργές πλευρές του δρόμου και η έλλειψη ενεργών χρήσεων άρα και χρηστών κάνει την Μπίμπιζα απλά μια παράκαμψη.

Έχουμε έναν **ασυνεχή ιστό** με μια **ανομοιότροπη πλέξη** με **ολοένα και πιο χαλαρές συνδέσεις**.

- Κεντρικός Κυκλοφοριακός Κόμβος Δήμου Ιλίου 1
- Νότια είσοδος Πάρκου Αντ. Τρίτση 2
- Δημοτικό Γυμναστήριο και Κλειστό Κολυμβητήριο Αγ. Αναργύρων 3
- Εκταση Ο.Σ.Ε 4
- Εγκαταστάσεις Δημαρχείου Αγ. Αναργύρων 5
- Κεντρική Πλατεία Αγ. Αναργύρων 6
- Πευκώνας 7
- Υπαίθριο γυμναστήριο 8
- Ποδηλατική & Περιπατητική διαδρομή 9
- Σχολικές Εγκαταστάσεις 10

δίκτυα & χρήσεις

Αφού παρατηρήσαμε τα ασύνδετα στοιχεία που υπάρχουν, θελήσαμε να βρούμε τα δίκτυα λειτουργιών που εξυπηρετούν την περιοχή σε σχέση πάντα με τους χώρους που παρουσιάζουν ασυνέχειες.

Τα στοιχεία που καταγράψαμε είναι άξονες με εμπορική δραστηριότητα, με σημείωση των λαϊκών αγορών, χώροι αθλητικών εγκαταστάσεων, θρησκευτικοί και πολιτιστικοί χώροι, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι δημόσιες υπηρεσίες.
(Τα δίκτυα αυτά αποτελούν τα πιο εμφανή -ισχυρά.)

Το τρίγωνο στο οποίο εγγράφεται η περιοχή του ΟΣΕ θα λέγαμε ότι είναι μια περιοχή που πέρα από την συγκέντρωση υπηρεσιών του δήμου θα μπορούσε να λειτουργήσει σαν κέντρο που να προσελκύει χρήστες και χρήσεις από τα γύρω δίκτυα που να απευθύνονται σε διάφορες ηλικίες και ομάδες που υπάρχουν στην περιοχή όπως φαίνεται από την σημαντική πυκνότητα των χώρων εκπαίδευσης και αθλητισμού.

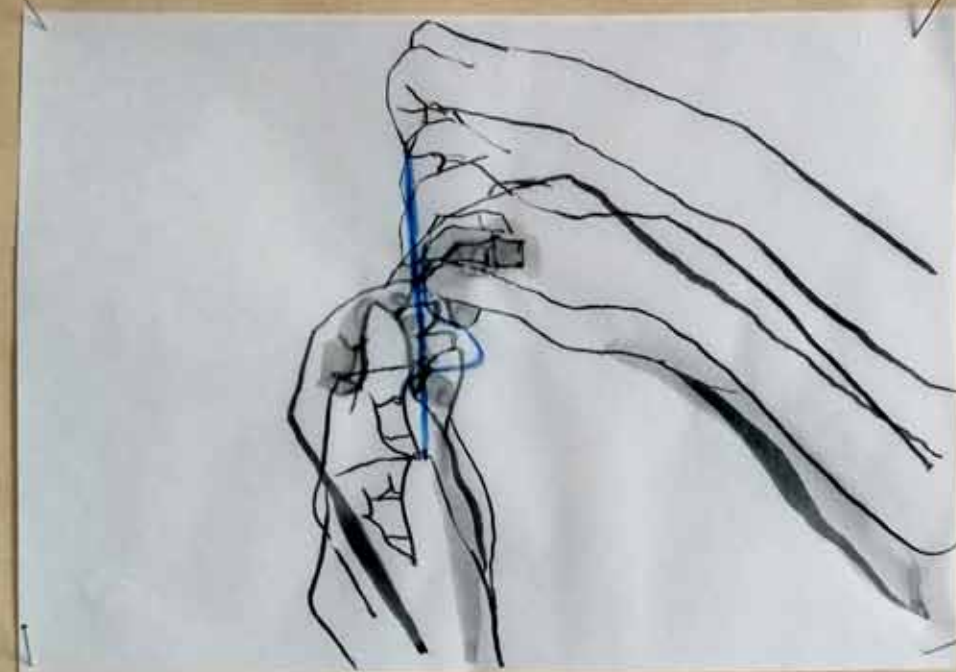
Ακόμα θα μπορούσε να φιλοξενήσει εμπορικές λειτουργίες αφού φαίνεται να μεσολαβεί σαν χάσμα ανάμεσα σε ενεργά τμήματα του εμπορικού δικτύου. Αυτό βέβαια προϋποθέτει την γενική ενεργοποίηση της περιοχής ταυτόχρονα και με πολλαπλούς τρόπους μιας και δεν πρόκειται για μη εξυπηρετούμενες χρήσεις σε μεγάλη ακτίνα αλλά για συμπλήρωση ενός δικτύου.

Θα ήταν δόκιμο να επιχειρηθεί, η δημιουργία συνδετηρίων στοιχείων που να εντάσσουν πυρήνες δραστηριοτήτων στην τρέχουσα συνθήκη της πόλης. Η δημιουργία πολλαπλών συνάψεων και δραστηριοτήτων όχι μόνο θα επωφελούσε σημαντικά την περιοχή αλλά θα ενίσχυε τα δίκτυα αυτά εν συνόλω.

Η ανάγνωση του χώρου σε επίπεδα συνιστά τη διάλυση του χωρικού ιστού στα εξών συνετέθη.

Αυτό μας επιτρέπει να εντοπίσουμε τα **κύρια συνδετήρια νήματα του χώρου** από τα οποία μπορούμε να αντλήσουμε / αναρτήσουμε συνδέσεις.

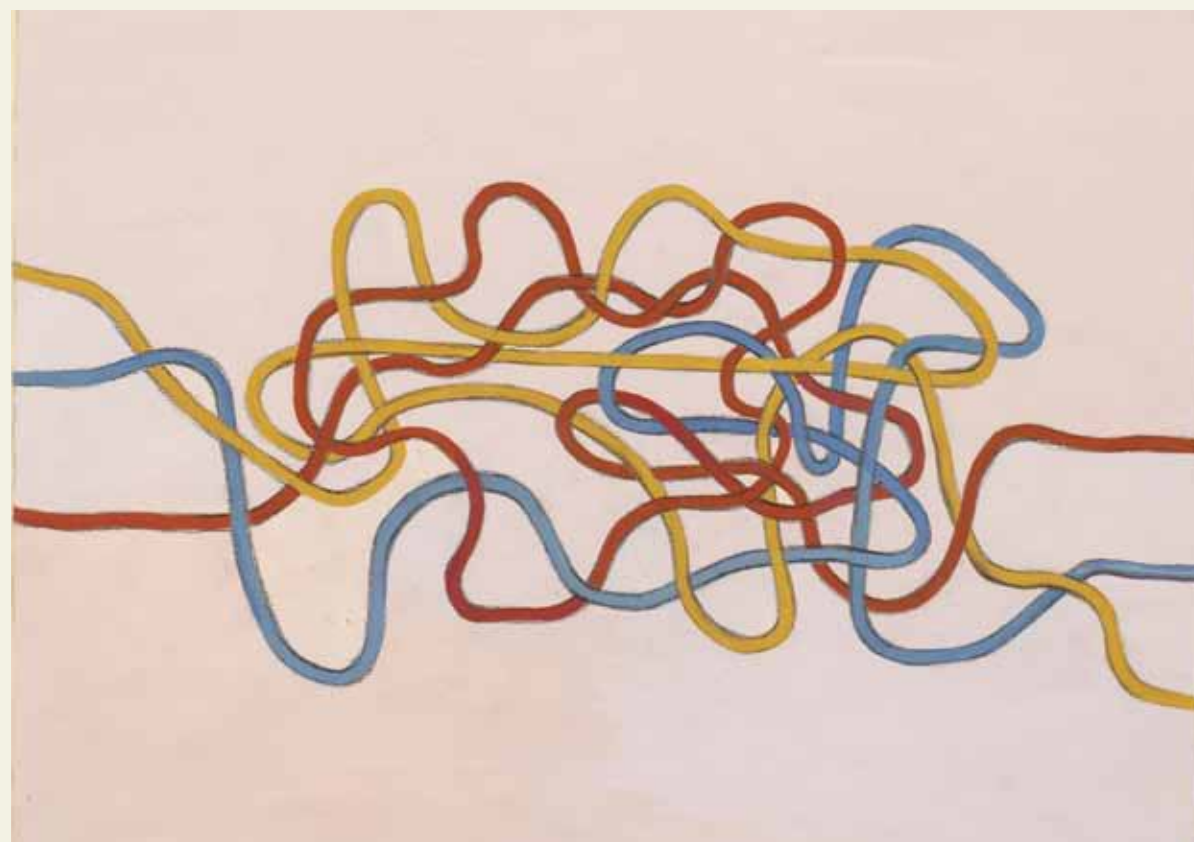

Από την φάση την ανάγνωσης ήδη, η ανάλυση του χώρου έχει γίνει με επάλληλα δίκτυα στοιχείων.

Ομοιότροπα λοιπόν θέλουμε να επεξεργαστούμε και την δημιουργία νέων χώρων που να συστήνονται από την επανάληψη ενός λεξιλογίου "νημάτων", "κορδελών", "πλέξεων" και υφών και την αλληλοτομία αυτών.

Η ανάγνωση του χώρου με τέτοια μοτίβα έχει οπτικοποιηθεί πολλές φορές και μέσω της τέχνης. Αντλήσαμε υλικό για την επεξεργασία μοτίβων, νημάτων και σχέσεων - στοιχείων από το έργο της **Anni Albers**, του **M. C. Escher**, του **Alberto Burri** και άλλων δημιουργώντας αντιστοιχίες μεταξύ των χωρικών φαινομένων, των πλέξεων, και των υλικοτήτων που παρουσιάζουν στα έργα τους.

Ann Albers, "Knot", 1947

Η μέχρι τώρα ανάγνωση μας σκιαγραφεί μια κλιμάκωση διαπερατότητας του χώρου ανάμεσα στην πλατεία και το πάρκο Τρίτση.

Το ενδιάμεσο αυτό τρίγωνο, το οποίο περιγράφεται από πολύ έντονες κινήσεις, φθίνει σε ζωτικότητα προς το κέντρο του, όχι ομοιότροπα, καθώς η ανατολική πλευρά μόνο είναι ενεργή λόγω εμπορικών χρήσεων και υπηρεσιών.

Στη δυτική πλευρά του τριγώνου επί της Λ. Φυλής παρατηρούμε την έκφραση της ασυνέχειας στην πόλη, με το ένα μέτωπο του δρόμου να είναι ενεργό με εμπορικές και άλλες χρήσεις, ενώ το άλλο να είναι πλήρως ανενεργό.

Επί της οδού Μπίμπιζα γίνεται ακόμη πιο αισθητή η ασυνέχεια που προκύπτει λόγω της έλλειψης χρήσεων καθώς συνορεύει και από τις δύο της πλευρές με αυστηρά όρια. Λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ των λεωφόρων Δημοκρατίας και Φυλής και γίνεται χρήση της σχεδόν αποκλειστικά για οδική κυκλοφορία, παρά το μεγάλο πλάτος της που την καθιστά ικανή να φιλοξενήσει και άλλες κινήσεις όπως αυτή του ποδηλάτου.

Στην περιοχή φαίνεται να έχουν γίνει προσπάθειες για την προώθηση της χρήσης του ποδηλάτου όπως φαίνεται από τις δυο υπάρχουσες ποδηλατικές διαδρομές οι οποίες δεν αποτελούν μέρος ενιαίας διαδρομής.

Κρίνουμε σκόπιμο να εστιάσουμε τη μελέτη μας στην επεξεργασία "χωρικών νημάτων" που να επαναφέρουν το τρίγωνο από "νησίδα" σε συνέχεια της πόλης.

Η πρώτη μας κίνηση είναι η δημιουργία οριζόντιων οδεύσεων, διαρρηγνύοντας έτσι την ενότητα του κενού και τονίζοντας την συνεκτικότητα με την πόλη.

Στον κατακόρυφο άξονα επιχειρείται μια εισχώρηση του πάρκου στην πόλη με δίκτυο πράσινων στοιχείων. Οι κινήσεις αυτές δεν περιορίζονται σε μία περιοχή αλλά αποτελούν μέρος μια διευρυνμένης προσπάθειας συρραφής του κατακερματισμένου τοπίου.

Έτσι προκύπτει μια συλλογιστική "συρραφών" και συνδετήριων "νημάτων" που πηγάζουν από το άμεσο περιβάλλον και διεισδύσουν και επανεφευρίσκονται μέσα σε έναν ενδιάμεσο χώρο πόλης και πάρκου.

Ισχύον Οδικό Δίκτυο
με σχηματική απόδοση φόρτου κίνησης

Προτεινόμενο Οδικό Δίκτυο
με σχηματική απόδοση φόρτου κίνησης

Υπάρχουσες Ποδηλατικές Διαδρομές

Προτεινόμενο Ποδηλατικό Δίκτυο

Ένα πρώτο χωρικό επίπεδο επεξεργασίας είναι τα νήματα των ροών.

Αν αποδώσουμε στο δίκτυο των οχημάτων την ποιότητα της συσσώρευσης κίνησης τότε βλέπουμε πόσο επιβαρυνμένο είναι το κέντρο.

Σύμφωνα με τις αρχικές προθέσεις η διάτμηση της "νησίδας" και η διάχυση των κινήσεων μέσω αυτής θα μπορούσε να επιτρέψει την απελευθέρωση δυο πλευρών της πλατείας για καλύτερη ενοποίηση της με τους εμπορικούς δρόμους αλλά και έμφαση στην εύκολη προσέγγισή της από τους πεζούς.

Οι οριζόντιες διελεύσεις αυτές συμπίπτουν με υπάρχουσες χαράξεις συμπληρώνοντας το ήδη υπάρχον δίκτυο.

Αναφορικά με τις ποδηλατικές διαδρομές, προς το παρόν είναι γραμμικές χωρίς να συνδέονται με κάποιο δίκτυο ή μεταξύ τους. Η προτεινόμενη παρέμβαση στοχεύει στην σύνδεσή τους και στην δημιουργία κυκλικών διαδρομών για μεγαλύτερη λειτουργικότητα. Είναι ένα τοπικό δίκτυο το οποίο έχει δυνατότητες επέκτασης και ένταξης στο μητροπολιτικό δίκτυο με έναν πιο διευρυσμένο σχεδιασμό.

Η συμπλοκή και η ένταση των κινήσεων προς την πλατεία αποτελεί **έναν κόμπο στην ύφανση του χώρου** τον οποίο θέλουμε να **ξεμπερδέψουμε επαναπροσδιορίζοντας την πορεία των νημάτων.**

προτεινόμενο δίκτυο

Το προτεινόμενο δίκτυο είναι μια προσπάθεια εξυπηρέτησης και συγκερασμού των δικτύων χρήσεων που έχουν εντοπιστεί με έμφαση στην πρόσβαση πεζών και ποδηλατών.

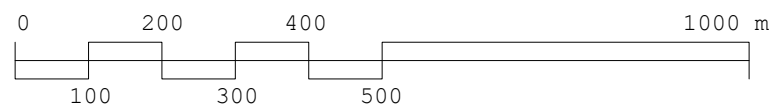
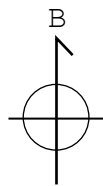
Ουσιαστικά πρόκειται για ένα δίκτυο που ενώνει σημεία **εκπαίδευσης, πολιτισμού, θρησκείας, άθλησης, και δημόσιων υπηρεσιών** καθώς και τον **σταθμό του προαστιακού**.

Το δίκτυο ρέει κατά μήκος κεντρικών αρτηριών και διαμέσου ελεύθερων χώρων. Πέραν των υφιστάμενων τμημάτων για την πραγμάτωση του δικτύου αξιοποιείται μέρος του παλιού σιδηροδρομικού δικτύου (γραμμές και χώρος σταθμού).

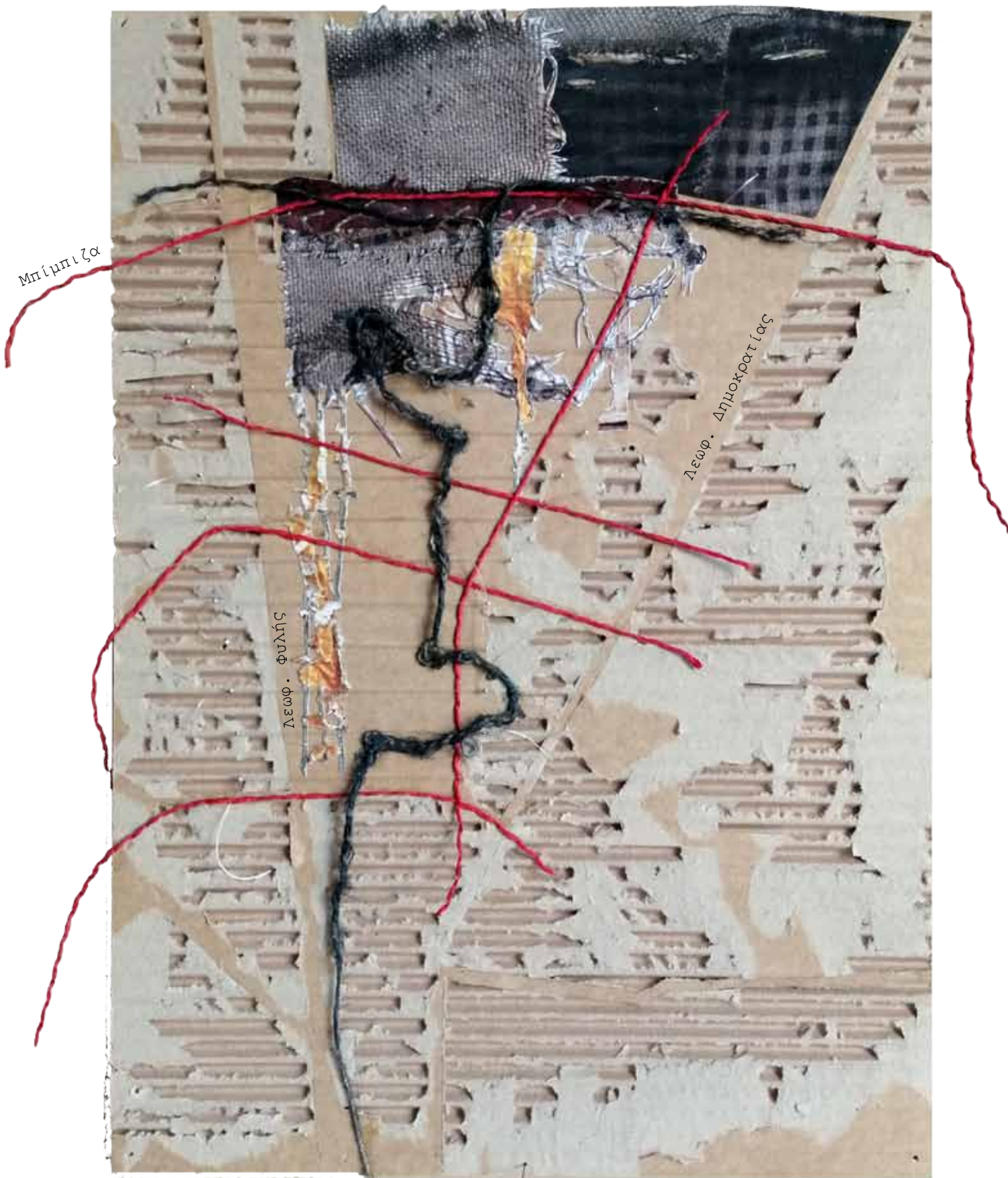
Υπάρχει, λοιπόν, ένα κεντρικό νήμα το οποίο βγάζει μικρές κλωστές και πλέξεις και ξεφτίζει μέσα στα υποσύνολα της πόλης.

- Κεντρικός Κόμβος Δήμου Ιλίου _1
- Ι.Κ.Α Δήμου Ιλίου _2
- 3ος Δημοτικός βρεφικός σταθμός Αγ. Αναργύρων _3
- Υπηρεσίες Δήμου Αγ. Αναργύρων _4
- Νέες Εγκαταστάσεις Δημαρχείου Αγ. Αναργύρων _5
- Κέντρο Ανακύκλωσης _6
- ΔΟΥ Αγ. Αναργύρων _7
- Αστυνομικό τμήμα Αγ. Αναργύρων _8
- Δημοτικό Γυμναστήριο Αγ. Αναργύρων _9
- Κλειστό Κολυμβητήριο Αγ. Αναργύρων _10
- 26ο Δημοτικό Σχολείο Ιλίου _11
- Πολυδύναμο Βιοκλιματικό Κέντρο Έρευνας για την Ανάπτυξη Δομών Κοινωνικής Φροντίδας στον Δήμο Ιλίου (Υπό κατασκευή) _12
- Κεντρική πλατεία Αγ. Αναργύρων _13
- Αστυνομικό τμήμα Δήμου Ιλίου _14
- Πολιτιστικό Κέντρο Ιλίου "Μελίνα Μερκούρη" _15
- Πευκώνας _16
- Υπαίθριο γυμναστήριο _17
- Στάση "Άγιοι Ανάργυροι" Προαστιακού _18
- Ποδηλατική & Περιπατητική διαδρομή _19
- 1ο Εργαστηριακό Κέντρο Γ' Αθήνας _20
- 3ο Εσπερινό ΕΠΑΛ Αγ. Αναργύρων _21

— Βασικοί άξονες κίνησης αυτοκινήτων
 — Δίκτυο Ποδηλατοδρόμου
 □ Σημεία Αναφοράς

007

Βασικές μας χειρονομίες είναι η ενίσχυση του ανενεργού μετώπου της Λ. Φυλής με σκοπό την επαναφορά της συνέχειας της πόλης από το χάσμα που ισχύει, μέσω σχεδιασμού λειτουργιών και διαδρομών παράλληλα με τον άξονα αυτό ώστε να συνομιλούν με το απέναντι μέτωπο.

Η εισχώρηση και ενεργοποίηση του κενού χώρου θα επιτευχθεί με χαράξεις που τον επιμερίζουν και δημιουργούν διαμπερή περάσματα έως την Λ. Δημοκρατίας όπου και τα δυο μέτωπα είναι ενεργά με σημαντικές λειτουργίες.

Η ίδια λογική υπάρχει και για την Μπίμπιζα όπου από πέρασμα εισάγεται η έννοια της στάσης και χρήσης αλλά και την κάθετης σε αυτήν πορείας, δίνοντας στον χώρο μεγαλύτερες δυνατότητες οικειοποίησης. Στόχος είναι η κλιμακούμενη μετάβαση των χωρικών ποιοτήτων σε αυτό το σκαλοπάτι πόλης και πάρκου.

Η σημασία της ενοποίησης φαίνεται από τις αφητηρίες που αποτελούν τα μεγέθη και ποιότητες του περιβάλλοντος.

Σε επίπεδο χρήσεων πρόθεση αποτελεί η ενίσχυση των εστιών **εκπαίδευσης, πολιτισμού, εμπορίου, και υπηρεσιών** που υπάρχουν με χρήσεις που αφορούν πιο διευρυμένα σύνολα και καλύπτουν ανάγκες που γεννούνται από τις υπάρχουσες συνθήκες.

Έτσι και εννοιολογικά - λειτουργικά πιάνουμε τα νήματα που εκκρεμούν τριγύρω και τα συμπλέκουμε στο εσωτερικό με ότι νέα στοιχεία γεννά αυτή η χειρονομία.

Συνοψίζοντας τις προθέσεις μας για την περιοχή, κύριες κινήσεις μας αποτελούν η εισαγωγή του στοιχείου της φύσης στον χώρο, ορμώμενο από το πράσινο του πάρκου, με σταδιακή εξομοίωση σε μια πιο αστική φύτευση.

Η γεωμετρία αντικατοπτρίζει την εξελικτική πρόοδο αυτή, αρχικά με πιο καμπύλες μορφές που κατακερματίζονται και κανονικοποιούνται στην πορεία αυτού του κατεβάσματος.

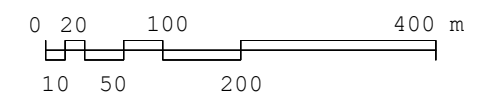
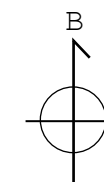
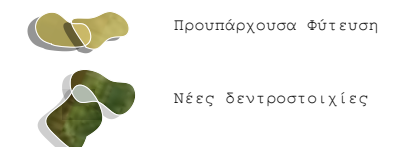
Η ενότητα με τα εκατέρωθεν μέτωπα της πόλης επιδιώκεται με οριζόντιες κινήσεις που επιμερίζουν τον χώρο και επαναφέρουν την συνέχεια αυτού. Ο ρυθμός της πόλης επιδιώκεται με την εισαγωγή σχεδιαστικού και υλικού κανάβου που αναφέρεται στα μεγέθη των επίμαχων μετώπων.

Κατά μήκος των μη ενεργών μετώπων, αυτό της οδού Μπίμπιζα και της Λ. φυλής, εγκαθιστούμε λειτουργίες - χρήσεις οι οποίες έχουν προκύψει από την εξέταση των δικτύων της περιοχής.

Μια από αυτές είναι ένας χώρος που θα λειτουργεί ως εστία του τοπικού συστήματος Οδηγών, καθώς η ομάδα δεν φιλοξενείται σε σε άρτιο χώρο και η τοποθεσία προσφέρεται για την στέγαση κοντά στο αδερφό σώμα των προσκόπων, που βρίσκεται εντός του πάρκου Τρίτση.

Η εγγύτητα στο φυσικό τοπίο του πάρκου, η ευκολία την πρόσβαση, τα πολλά σχολεία πλησίον της τοποθεσίας, και το κέντρο Ανακύκλωσης που αποτελεί πρότυπο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και στεγάζεται στο όμορο χώρο του δημαρχείου, αποτελούν στοιχεία που ευνοούν την ύπαρξη αυτής της λειτουργίας.

Στην συνέχεια προτείνονται υπαίθριες διαμορφώσεις που εντάσσουν δημιουργική απασχόληση για ποικίλες ηλικίες διότι θέλουμε ο χώρος αυτός να απευθύνεται σε όλους.

Παράλληλα της Λ. Φυλής η οποία έχει εμπορικό χαρακτήρα και πολιτιστικές χρήσεις στο ύψος αυτό, προτείνεται η εγκατάσταση των υποδομών για εμπορικούς σκοπούς όπως χώρος αγοράς με καταστήματα και κατασκευές για μικρά πωλητήρια - περίπτερα.

Στη συνέχεια αυτού του μετώπου ορίζεται χώρος για βιβλιοθήκη - καφέ. Η βιβλιοθήκη αποτελεί μια έλλειψη του δήμου, όπως διαπιστώσαμε, και σίγουρα έχει θέση στην περιοχή δεδομένης την πυκνότητας των σχολείων αλλά και για την καλύτερη πρόσβαση και διαχείριση του αρχαιολογικού υλικού που υπάρχει για τον ίδιο τον δήμο.

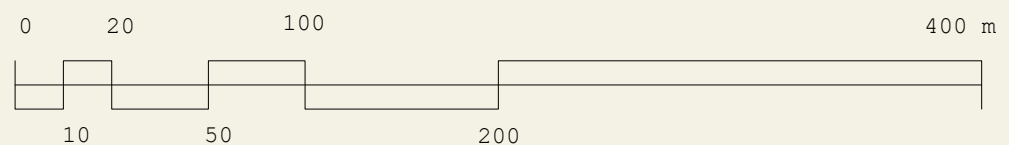
Στην συνέχεια αυτού του άξονα προτείνεται ο επανασχεδιασμός της στάσης λεωφορείων σε χώρο στάσης και πιάτσας ταξί, αφού η τρέχουσα θέση των ταξί βρίσκεται στο τμήμα της Αγίων Αναργύρων που προτείνεται να πεζοδρομηθεί.

Το σημείο εξυπηρετεί αυτές της κινήσεις καθώς υπάρχουν οι οδεύσεις για τροφοδότηση των κινήσεων και η διοχέτευση της κίνησης αυτής σε κεντρικό δρόμο είναι ευνοϊκή.

Ακόμα προτείνεται η δημιουργία τοπικού ιατρικού κέντρου καθώς από τους Αγίους Αναργύρους μέχρι τις Αχαρνές δεν υπάρχει κάποια δημοσία, νοσοκομειακή ή άλλη, υποδομή υγείας και η πλησιέστερη είναι ένα μικρό ιατρικό κέντρο στο Περιστερί σε μεγάλη απόσταση. Η τοποθέτηση πάνω σε κεντρικό οδικό άξονα είναι επίσης μείζονος σημασίας και για αυτή την λειτουργία.

Έτσι συστήνεται ένα σύστημα λειτουργιών και διαδρομών που αναφέρονται στο άμεσο περιβάλλον της πόλης υφαίνοντας νήματα επικοινωνίας και κίνησης σε αυτό το χωρικό κενό.

Οριστικοποιώντας την γεωμετρία αυτών των ροικών συμπλέξεων καταλήξαμε σε ένα σχέδιο που απαντά στα ζητήματα του χάσματος που υπάρχει σε αυτό τον χώρο, ενώ φύονται συνέχειές του προς τα άλλα συστήματα της πόλης σαν σχεδιασμός εν αναμονή.

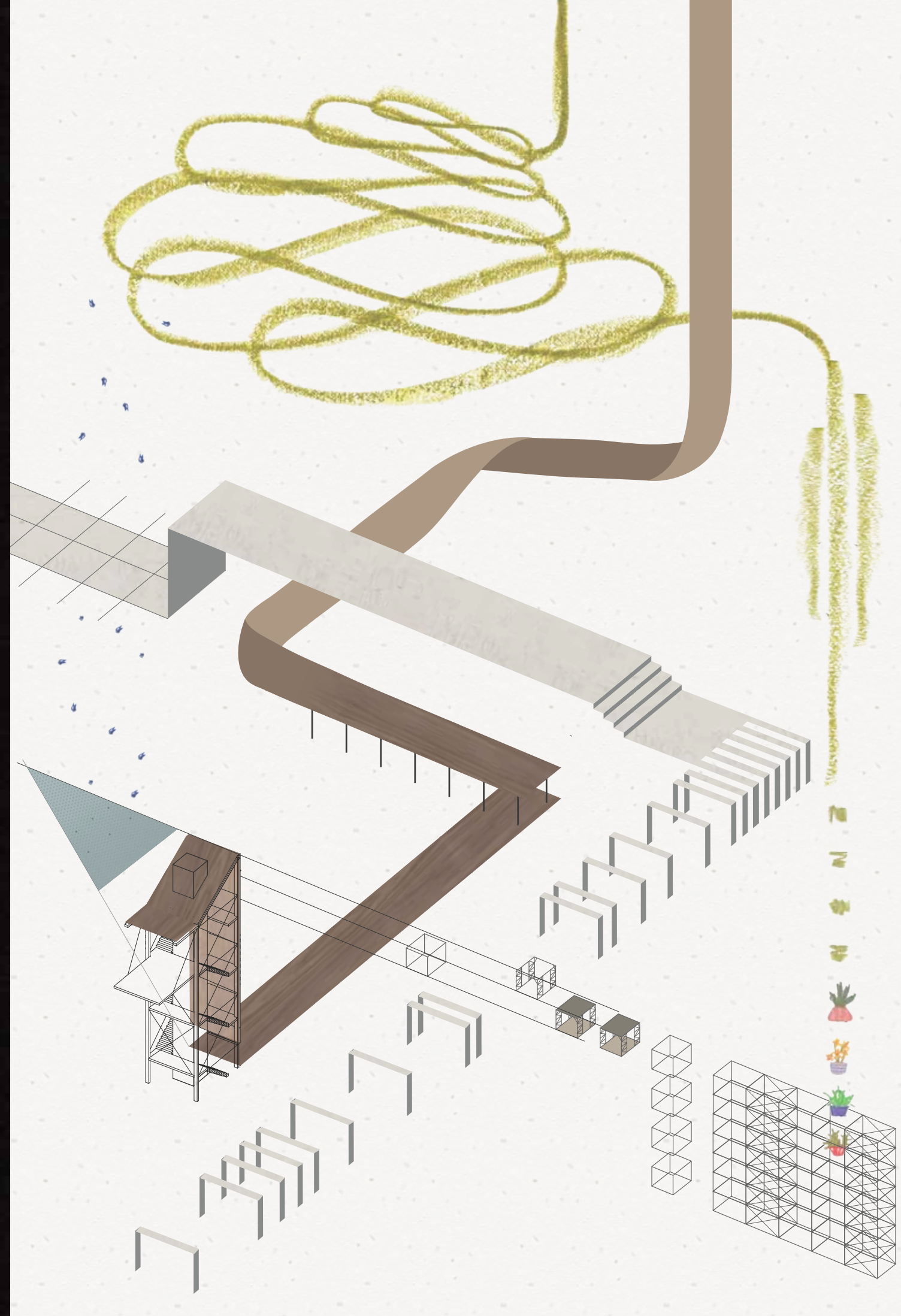
Ορίζοντας τα εργαλεία ύφανσης του χώρου, θέλαμε και αυτά να αντλούν χαρακτηριστικά από το γύρω περιβάλλον και να επαναπροσδιορίζονται με τρόπο που να μπορεί να εκφράσει ένα σύστημα που παράγει διαφορετικούς συνδυασμούς, αποτελέσματα, και άρα χωρικές ποιότητες.

Τα επιμέρους στοιχεία αυτά ακολουθούν τις δύο βασικές κινήσεις μας, τους άξονες της πόλης και το κατέβασμα του πρασίνου, και έχουν ποικίλες εκφάνσεις όπως εξελίσσονται και οι κατευθύνσεις αυτές.

Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για διαβαθμίσεις πρασίνου από το πάρκο μέχρι την γλάστρα, μεταλλικές κατασκευές που από ράγες με σύστημα περιπτέρων επί ραγών -που φιλοξενούν μικρά μαγαζιά ή αποτελούν χώρους με καθιστικά και πάγκους- μετατρέπονται σε τοίχους κατακόρυφης φύσης που αποτελούν ένα υβρίδιο των συστημάτων, ξύλινα επίπεδα που γίνονται στέγαστρα, δάπεδα, πατάρια και διαχωριστικά, και μπετονένιες κορδέλες που χύνονται σαν πατώματα γυρίζουν σαν τοίχοι, καλύπτουν σαν στέγαστρα και διαλύονται για να γίνουν ρυθμικά πλαίσια. Τέλος, χαλίκια και διάτρητες επιφάνειες που αποτελούν η μία το αρνητικό της άλλης.

009

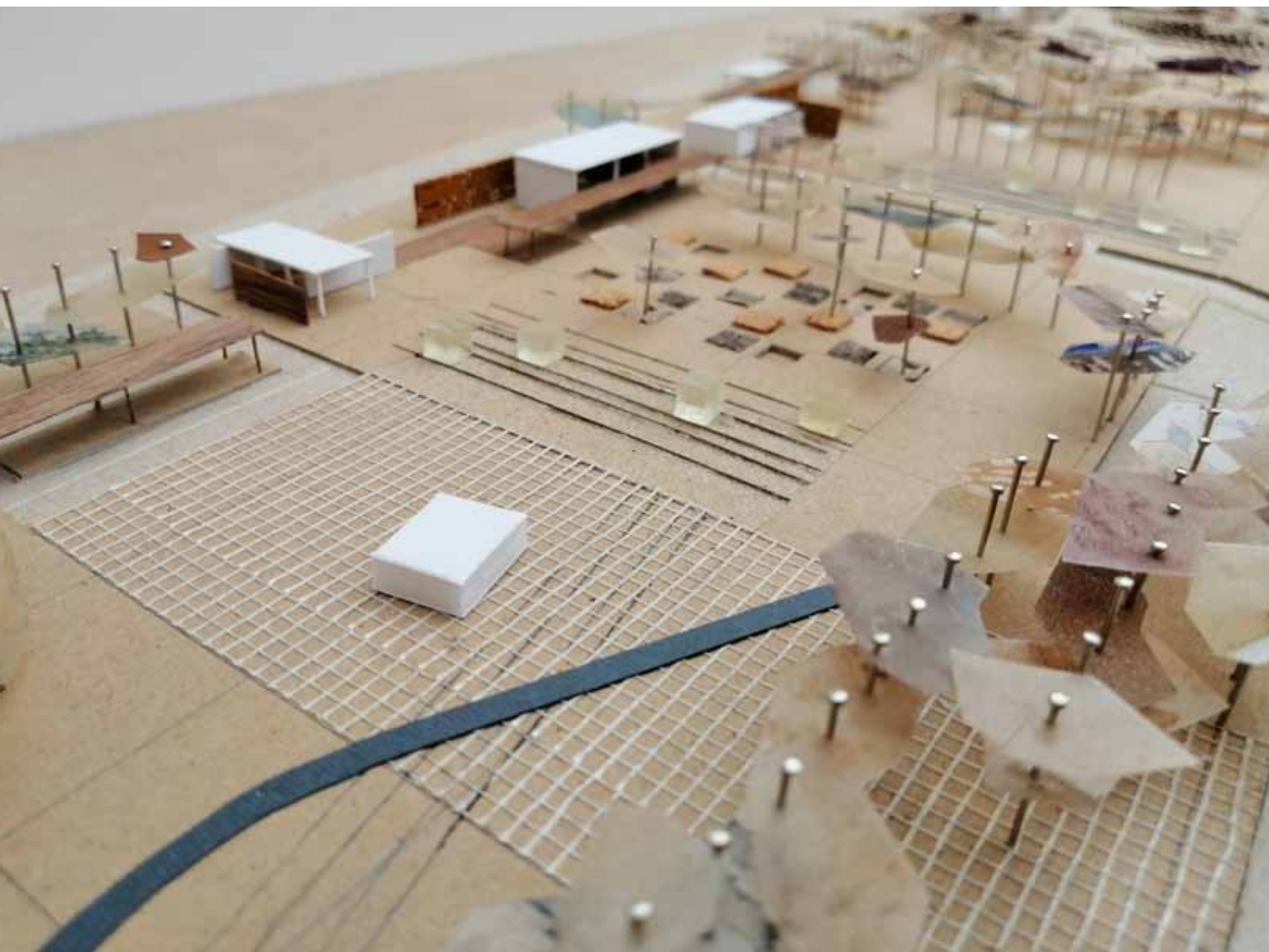
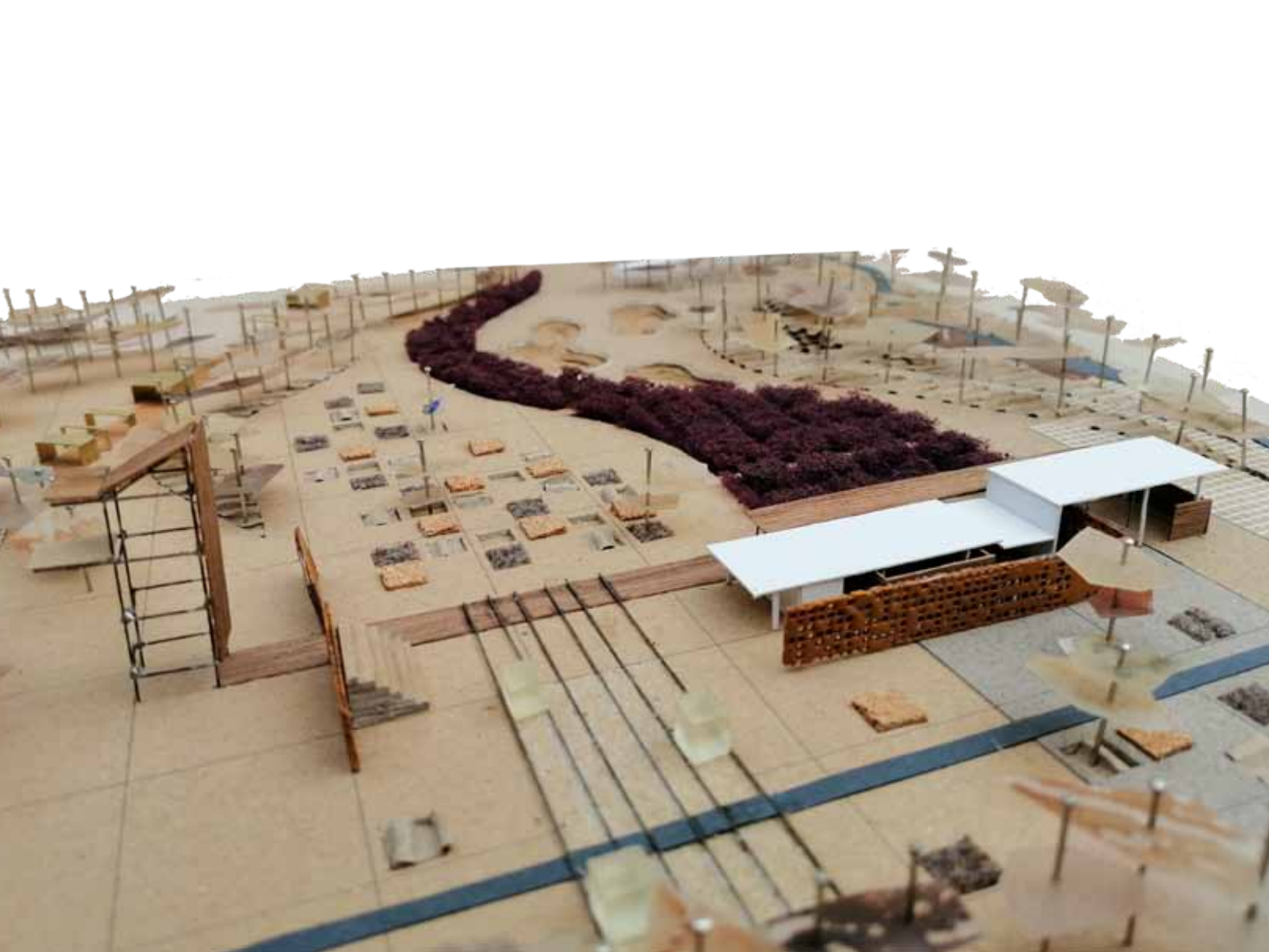
κανόνες μετασχηματισμού

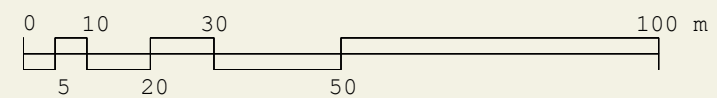

- 1_ Τοίχοι αστικής ζωγραφικής
- 2_ Πάρκο Skate
- 3_ Καλλιέργειες Δημητριακών
- 4_ Ενοικιαστήριο ποδηλάτων/παιχνιδιών/εξοπλισμού
- 5_ Σώμα Ελλήνων Οδηγών - Τμήμα Ανάκασας
- 6_ Ζώνη δραστηριοτήτων
- 7_ Νότια είσοδος Πάρκου Τρίτση
- 8_ Υδάτινοι διαδραστικοί χώροι
- 9_ Παρτέρια / Καλλιέργειες
- 10_ Παρατηρητήριο
- 11_ Διαμήκης ρυθμική πορεία
- 12_ Αγορά
- 13_ Βιβλιοθήκη
- 14_ Καφέ
- 15_ Πιάτσα Ταξί / Στάση Λεωφορείου
- 16_ Κέλυφος Παλιού Σιδηροδρομικού Σταθμού
Info point / Ενοικιαστήριο Ποδηλάτων
- 17_ Ιατρικό Κέντρο
- 18_ Ίχνος παλιάς σιδηροδρομικής γραμμής
- 19_ Χώροι ελεύθερων καθιστικών

Με τα ορισμένα εργαλεία της σύνθεσης, επιδιώκεται να δημιουργηθεί η αίσθηση της συνέχειας και της ενότητας στο χώρο αυτό, ενώ παράλληλα εξυπηρετούνται οι διάφορες χρήσεις και κινήσεις.

Οι διάφοροι συνδυασμοί και η παραμετροποίηση των "νημάτων" δημιουργεί μικρές υποενότητες που η μία διαδέχεται την άλλη και οι ξεχωριστές συνθέσεις των στοιχείων ορίζουν τόσο τους ανοιχτούς χώρους όσο και τους κλειστούς.

Η διαδοχή υλικότητων παίζει το ρόλο φίλτρου και οργανώνει τις προσβάσεις και γενικά τις κινήσεις.

Πρόκειται για ζώνες κατακόρυφων και οριζόντιων επιπέδων που με τα χαρακτηριστικά και τις ποιότητες τους να τονίζουν κινήσεις, δημιουργούν εσωτερικότητα και ενοποιούν το μέσα με το έξω.

Ξεκινώντας την ανάγνωση από το πάρκο, δημιουργούμε ένα κατέβασμα του στοιχείου της φύσης το οποίο σβήνει σε ένα πλάτωμα έναντι της εισόδου του πάρκου. Αυτό αποτελεί σημείο στάσης και κόμβο διαδρομών είτε σε συνέχεια με την Μπίμπιζα, είτε με κατέβασμα προς τα κάτω όπου τοποθετείται ο χώρος του Σώματος Ελλήνων Οδηγών. Οι εγκαταστάσεις είναι κοντά στον δρόμο αλλά με τόση απόσταση ώστε να δίνει αίσθηση εσωτερικότητας και ασφάλειας.

Το σημείο αποτελεί ένα φράγμα για μια ζώνης φύτευσης που εξελίσσεται σε σκληρή διαδρομή στην οποία παρεμβάλλονται χώροι παιχνιδιών και δραστηριοτήτων, ενώ τελικά ακολουθώντας την σε επαναφέρει στην περιφερειακή πορεία. Στην απόληξη της κορδέλας των οδηγών βρίσκεται το παρατηρητήριο, το οποίο είναι μια ματιά από ψηλά που στρέφει το βλέμμα από το πάρκο στον χώρο και την γύρω περιοχή.

Από αριστερά η εισχώρηση στον χώρο γίνεται με μια σειρά πανέλων που αποτελούν την είσοδο σε ένα χώρο διαμορφωμένο για skate, ο οποίος μεσολαβεί ανάμεσα σε δύο ζώνες φύτευσης (υψηλή φύτευση στο λόφο και χαμηλότερη στα δημητριακά) και ο οποίος σε διοχετεύει προς το πλάτωμα.

Σαν συνομιλία με τα γύρω στοιχεία της πόλης ενότητες πρασίνου έχουν αφιερώσει τα μέτωπα απέναντι από δυο μικρές πλατείες πρασίνου που βρίσκονται επί της Κύμης και συνεχίζουν προς το εσωτερικό όπου μπλέκονται με τις υπόλοιπες πράσινες κορδέλες. Σχηματίζουν θύλακες όπου περιλαμβάνουν χώρους αστικών κήπων με χαμηλά δέντρα λαχανικά κ. α.

Άλλος ένας άξονας συνέχειας που τονίζεται είναι αυτός της εσωτερικής διαδρομής του δημαρχείου, ο οποίος προεκτείνεται και στις δυο κατευθύνσεις προς τους κεντρικούς δρόμους (Λ. Δημοκρατίας και Λ. Κύμης). Η διαδρομή αυτή τονίζεται από διαφοροποίηση στο δάπεδο και από εναλλασσόμενο ρυθμό πλαϊσίων με πυκνώσεις και αραιώσεις όπου μπορεί να φιλοξενηθεί κάποια περιστασιακή χρήση.

Σε ανάμνηση των γραμμών του τρένου, εκτός από τον σταθμό και ένα τμήμα που διατηρείται, υιοθετείται ένα σύστημα με ράγες πάνω στις οποίες κινητές κατασκευές όπως τα περίπτερα της αγοράς κινούνται και προσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών.

Η αγορά επίσης έχει σταθερές κτιριακές υποδομές που αρθρώνουν μέρος του μετώπου επί της Λ. Φυλής πριν σε διοχετεύσουν στο εσωτερικό.

Το μέτωπο συνεχίζεται με την βιβλιοθήκη και το καφέ, τα οποία σαν εσωτερική συνέχειά τους έχουν έναν κήπο και το σύστημα με τις κινητές κατασκευές, που εδώ φιλοξενούν καθιστικά και είναι μια έκφραση της διαβάθμισης των ορίων του χώρου.

Το κλείσιμο αυτής της ενότητας γίνεται με το υγρό στοιχείο σε ένα τρίγωνο με πίδακες νερού και μικρή δεξαμενή που βρίσκεται παράλληλα με την συνέχεια της πορείας του ποδηλατοδρόμου, ο οποίος συγκλίνει προς τον σταθμό. Το κτήριό του επαναχρησιμοποιείται ως ενοικιαστήριο ποδηλάτων - info point.

Στην ίδια ζώνη βρίσκεται και η πιάτσα ταξί με την στάση για λεωφορεία. Το κλείσιμο του μετώπου προς την πόλη γίνεται με το ιατρικό κέντρο που αποτελεί την πλέον ορθοκανονική έκφραση του συστήματος.

Ένας σχεδιασμός που βασίζονταν στα νήματα της πόλης έχει εξελιχθεί σε μία ισχυρή συνδετήρια ύφανση με ορισμένο χαρακτήρα και κανόνες που όμως επικοινωνεί με το πλαίσιο της τροφοδοτώντας το με νήματα συνέχειας.

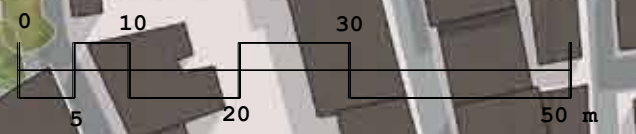

Λεωφ. Δημοκρατίας

Μπρίτζα

Λεωφ. Φυλής

Γίνεται χρήση τους σε δύο χρώματα. Αποτελούν το κύριο δάπεδο και εγκιβωτίζονται σε περιοχές από τον κανάβο.

Τοποθετούνται άνευ κονιάματος επί χαλικόστρωσης.

ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΛΑΚΕΣ

ΚΥΒΟΛΙΘΟΙ

Τσιμεντένιοι κυβόλιθοι διαγράφουν πορείες τονίζοντας ζώνες κίνησης και χώρους στάσης.

Γίνεται χρήση τους σε δυο αποχρώσεις.

Ορίζει τον βασικό κανάβο που διατρέχει τα δάπεδα. Αποτελεί το χυτό όριο για τις λοιπές δαπεδοστρώσεις. Επίσης με διαφορετική απόχρωση συνιστά και τις ποδηλατικές διαδρομές.

Στην περίπτωση του κανάβου σχηματίζει ζώνες των 30 εκ. που βοηθούν στην αποστράγγιση του βρόχινου νερού.

ΥΔΑΤΟΠΕΡΑΤΟ ΤΣΙΜΕΝΤΟ

ΤΣΙΜΕΝΤΟΚΟΝΙΑ ΥΨΗΛΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ

Ειδικού τύπου σκυρόδεμα με επαυξημένη σκληρότητα και λείο τελείωμα. Κατάλληλο για χώρους SKATE, BMX, ROLL-ERBLADING κ.α

Με καλούπια δημιουργούνται οριζόντιες και κοίλες επιφάνειες για ποικιλία στις δυνατότητες του χώρου.

Τα υλικά που συνθέτουν τους χώρους είναι και αυτά μέρος του λεξιλογίου και του συστήματος αυτού.

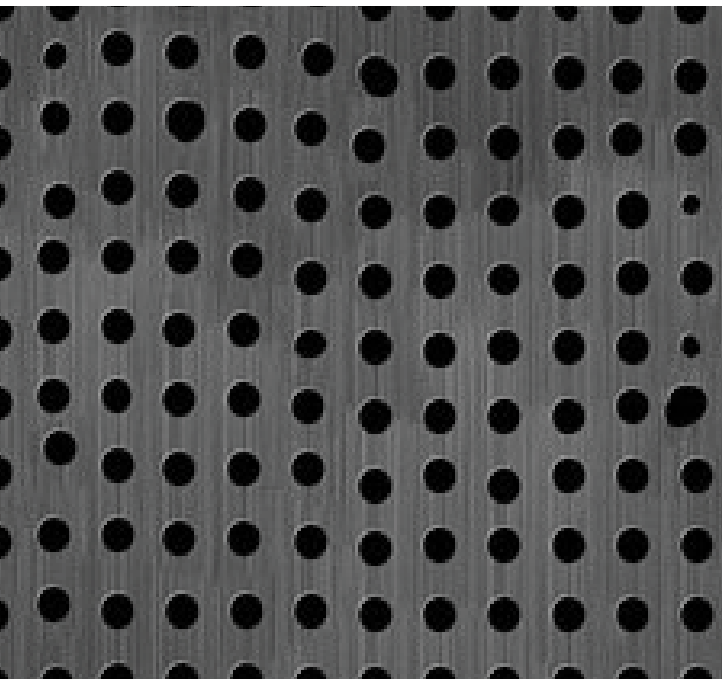
Αρχικά αναφέρουμε τις υλικότητες που αποτελούν το δάπεδο το οποίο είναι το στοιχείο με την μεγαλύτερη έκταση αφού διατρέχει όλη την παρέμβαση.

Τα υλικά αυτά τονίζουν κινήσεις, δημιουργούν ενότητες και αποτελούν στοιχεία ύφανσης του χώρου.

Η κλίμακα, η έκταση, η υφή και το χρώμα όλα προσδίδουν μια επιπλέον διάσταση στην ύφανση.

Η επιλογή κυρίως σκληρών λείων επιφανειών έγινε συνειδητά λόγω της επιθυμίας για ενσωμάτωση των υλικότητων του ιστού αλλά και για αντίθεση με τις φυσικές και χωμάτινες επιφάνειες.

Μεταλλικά πάνελ που επενδύουν τα τρίγωνα με το υγρό στοιχείο.

Οι οπές εξυπηρετούν ταυτόχρονα σαν ανοίγματα για εκτοξευτές νερού και για αποστράγγιση.

**ΔΙΑΤΡΥΤΕΣ
ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ**

**ΧΑΛΥΒΔΙΝΕΣ ΡΑΓΕΣ
& ΧΑΛΙΚΙ**

Τα υλικά αυτά εμφανίζονται πάντα σε συνδυασμό στα σημεία όπου υπάρχουν κινητές κατασκευές αλλά και στα σημεία όπου διατηρείται τμήμα της παλιάς γραμμής.

Εύλινες τάβλες υποστηρίζουν τις ράγες ενώ από κάτω υπάρχει στρώμα χοντρού χαλικιού.

Ευλεία τύπου TIK για καλή υπαίθρια συμπεριφορά.

Τα ξύλινα δάπεδα ορίζουν ζώνες πλάτους πέντε μέτρων ή και μεγαλύτερες και είναι συνεπίπεδα με τα γύρω υλικά για αδιάκοπη κίνηση προς όλες τις κατευθύνσεις.

ΕΥΛΙΝΕΣ ΣΑΝΙΔΕΣ

ΧΩΜΑΤΙΝΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ

Χωμάτινες επιφάνειες υπάρχουν σε ζώνες καλλιέργειας και φύτευσης.

Η φύση συμπλέκεται με διάφορες εκφάνσεις.

Καταρχήν με τις δεντροστοιχίες που αποτελούνται από ψηλά δέντρα.

Έπειτα τα δέντρα καλλιέργειας που βρίσκονται σε χωμάτινα παρτέρια και είναι χαμηλότερα με άνθος, καρπό κ.α.

Τα λοιπά παρτέρια φύτευσης αποτελούνται από καλλωπιστικές και βρώσιμες καλλιέργειες και δημιουργούν έναν αστικό κήπο καθώς και ένα εκπαιδευτικό φυτώριο.

Η ζώνη με τα δημητριακά που επίσης προσδίδει μια ξεχωριστή ποιότητα στον χώρο λόγω του ύψους, της πυκνότητας, και των ενδιάμεσων διαδρομών, έχει και αυτή εκπαιδευτικό χαρακτήρα υπό την επίβλεψη των Οδηγών.

Τέλος, οι μεταλλικοί τοίχοι με ένθετη φύτευση αποτελούν την ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ του αστικού λεξιλογίου υλικών και μορφών και της φύσης.

Τα στοιχεία αυτά αποτελούν διαφορετικές ποιότητες του ίδιου νήματος το οποίο ακολουθεί τους κανόνες μετασχηματισμού του συστήματος.

δεντροστοιχίες

Ψευδοσκακία

12 - 30 μ

Λεύκα

16 - 27 μ

Ευκάλυπτος

10 - 30 μ

δέντρα καλλιέργειας

4 - 10 μ

Αμυγδαλιά

5 - 7 μ

Εσπεριδοειδή

4 - 10 μ

Φυσικιά

5 - 10 μ

Ελιά

1 - 3 μ

Ροδιά

Λοιπές καλλιέργειες

Λαχανικά

Βότανα & Αρωματικά φυτά

Καλλωπιστικά φυτά

καλλιέργειες δημητριακών

Σιτάρι

Κριθάρι

Βρώμη

Καλαμποκιά

0,6 - 1,2 μ

0,6 - 1,2 μ

0,6 - 1,5 μ

1,2 - 3 μ

τοίχοι κατακόρυφης φύτευσης

Βουκαμβίλια

Ρυγχόσπερμo

013

Μια ακόμα ποιότητα του χώρου και του χρόνου θα λέγαμε είναι ο φωτισμός.

Επιχειρήσαμε μια πρώτη προσέγγιση του θέματος αναφορικά με εντάσεις φωτός, διαφοροποιήσεις ψυχρού και θερμού, και διαφορές στην πηγή και την διάχυση.

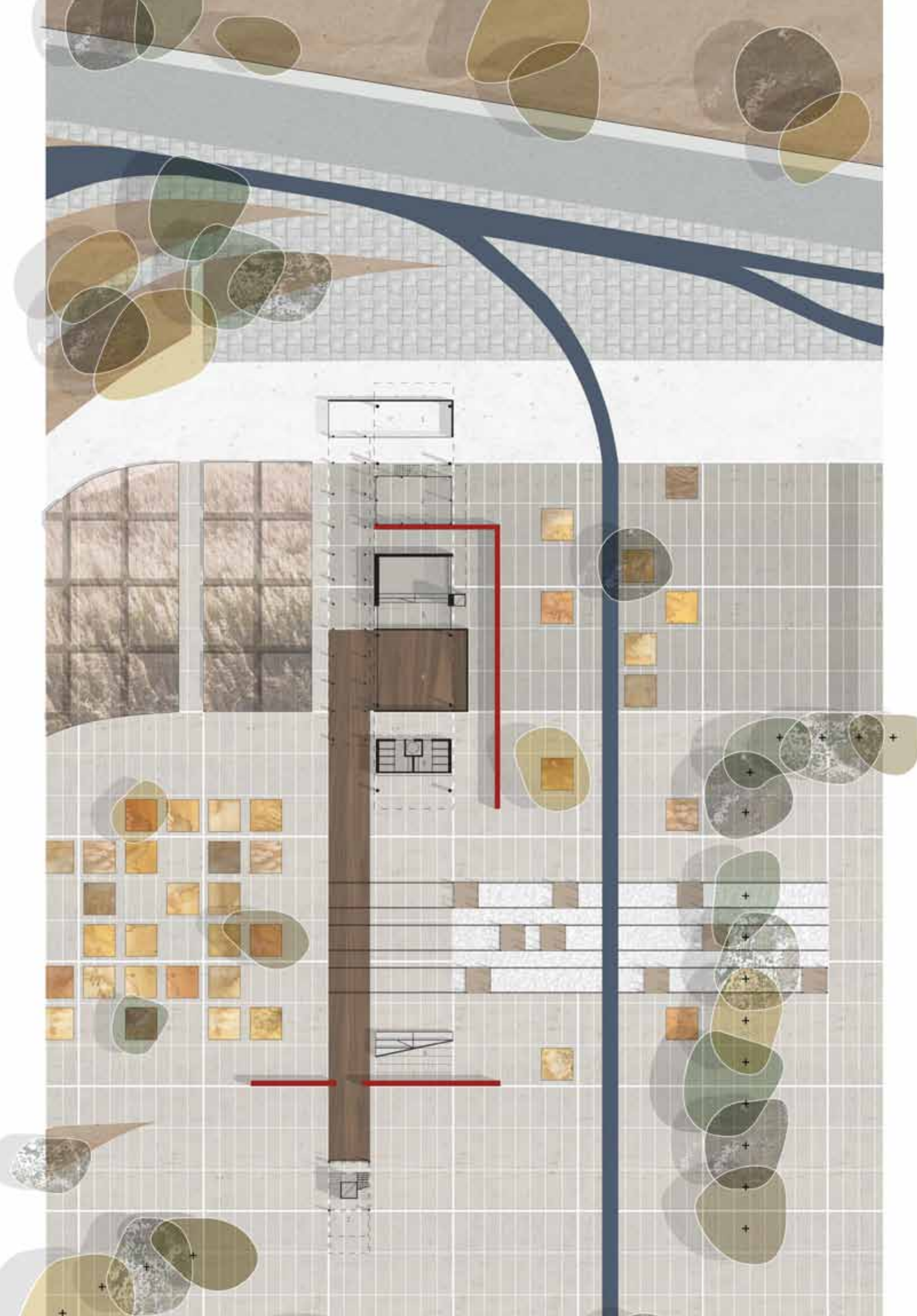
Έτσι με αυτό το φωτεινό νήμα δημιουργείται μια ακόμα πλέξη με διαδρομές, σημεία, ζώνες, που δίνουν την αίσθηση ενός διαφορετικού βραδινού τοπίου.

Το κάθε σύστημα επιλέγουμε να φωτιστεί με ορισμένο τρόπο ενώ υπάρχει και ο φωτεινός κανάβος που κατά τόπους υπενθυμίζει την χάραξη αυτή.

Δεν τοποθετήσαμε τον φωτισμό σε ακολουθία κάποιων στοιχείων αλλά τον αντιμετωπίσαμε ως ένα ξεχωριστό επίπεδο - ένα νέο νήμα στην ύφανση.

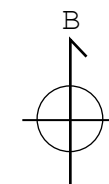
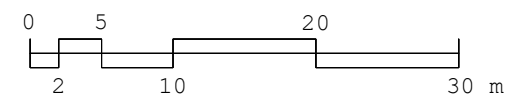

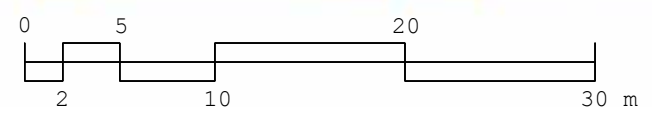
Όλες αυτές οι ποιότητες μπορούν να εντοπιστούν σε ένα χαρακτηριστικό δείγμα της παρέμβασης με κέντρο εστίασης τον χώρο του Σώματος Ελλήνων Οδηγών Ανάκασας.

Εδώ φαίνονται καθαρά οι συμπλέξεις πορειών από εξωτερικές διαδρομές μέσα σε στεγασμένους χώρους, με τα όρια των διαδρομών να αναδιπλώνονται και να ορίζουν ανοιχτούς, ημιυπαίθριους, και κλειστούς χώρους.

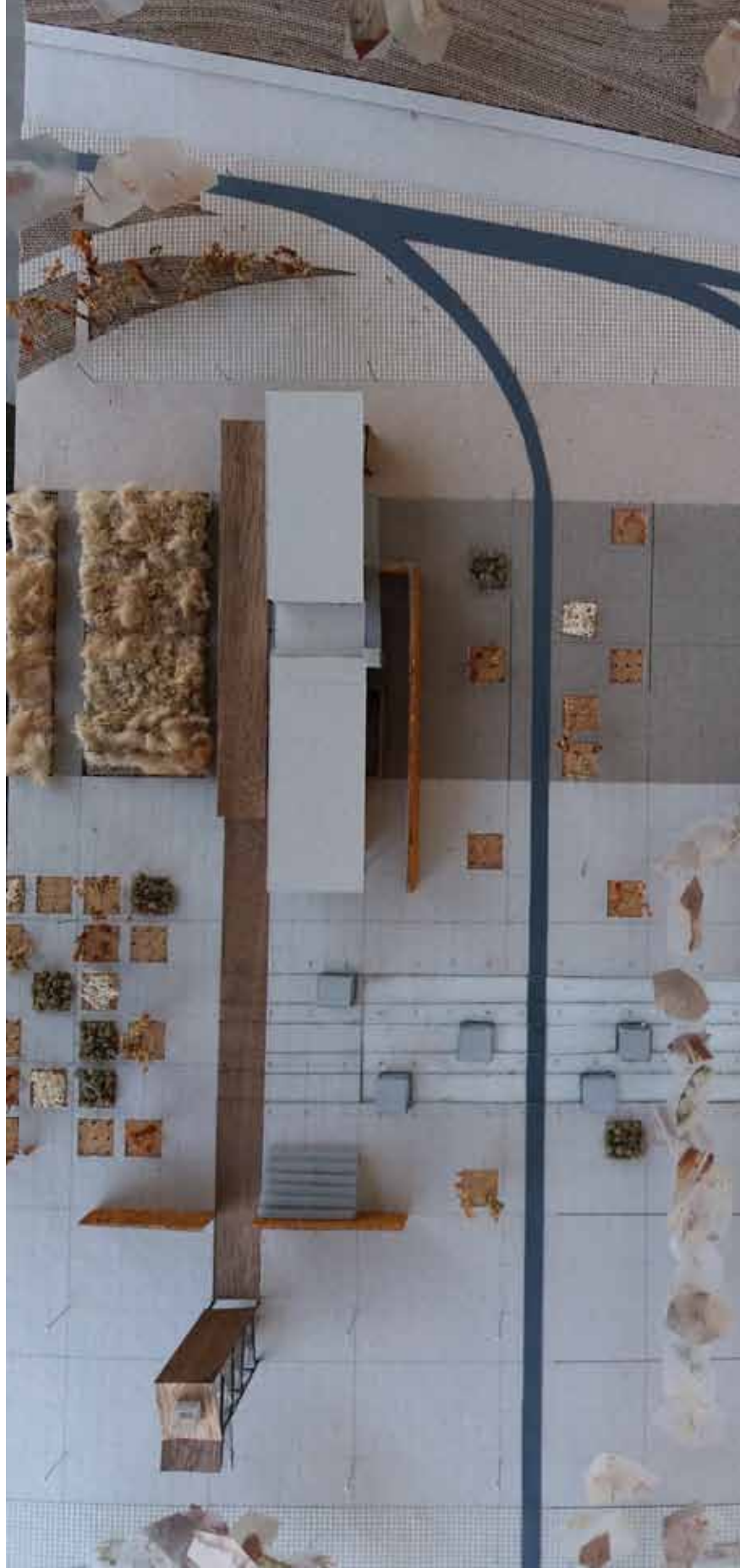
- 1_ Ενοικιαστήριο ποδηλάτων/παιχνιδιών/εξοπλισμού
- 2_ Γραφεία στελεχών
- 3_ Χώρος παρουσιάσεων / δραστηριοτήτων
- 4_ Χώρος Εστίασης
- 5_ WC
- 6_ Κερκίδες
- 7_ Παρατηρητήριο

Alberto Burri, "Rosso Plastica M3", 1961, Fondazione Palazzo Albizzini Collezione Burri

δεξιά, ίδια επεξεργασία

Η διάρρηξη του χωρικού ιστού πλέον έχει γίνει ζώνη μετάβασης και ισχυροποίησης της ενότητάς του.

Τα ασύνδετα στοιχεία και τα κενά έχουν αναδυθεί για να αποτελέσουν μέρος ενός ισχυροποιημένου δικτύου το οποίο είναι η πύκνωση του νήματος της πόλης.

Το αποτέλεσμα που δημιουργήσαμε θα το συνοψίζαμε ως **συνύφανση στιγμών που συνίστανται από επιλεγμένα μοτίβα και στοιχεία και οργανώνουν τις αλληλοτομίες σε μια οντότητα, μια ύφανση- την πόλη.**

